

På tur i åpen båt med fembøringen Braute

- Brautemanualen -



Velkommen om bord i fembøringen Braute!

Siden 1994 har Braute vært på tur hver eneste sommer. Turene er åpne for alle som er interessert i friluftsliv langs kysten.

Konto: 0530.53.78153
Organisasjonsnummer: 997 452 224
Internett: braute.info
E-post: braute.info@gmail.com

Fembøringen

Helt opp til forrige århundre har båten vært det viktigste fremkomstmiddel for kystbefolkningen.

Langs trøndelagskysten var det åfjordsbåten som dominerte. Åfjordsbåten er ofte framstilt som en videreutvikling av vikingskipene. Fembøringen ble brukt til frakt og fiske, med et mannskap på fire – fem mann.

Den har gjennom historien utmerket seg som en god og sjødyktig båt.

Åfjordsfembøringen Braute ble bygd sommeren 1994 på Stadsbygd i Trøndelag. Braute har segl og årer som eneste fremkomstmiddel og er en åpen, råseglligget båt på 12,5 meter eller 41 fot.

Båtlaget Braute

Båtlaget Braute er en forening stiftet under byggedugnaden i juli 1994. Foreningen er åpen for alle, og har ca. 150 medlemmer som sammen eier, driver, vedlikeholder og forvalter båten. Medlemmene bruker båten til segling og friluftsliv.

Årsmøtet er øverste organ for foreningen. Årsmøtet arrangeres samtidig med en stor dugnad om høsten, der båten blir satt på land. Driften av foreningen skjer gjennom et styre og ei båtgruppe. Ellers er det andre dugnader gjennom året, der ulike oppgaver blir utført. For eksempel er seilene til Braute sydd på dugnad, det blir gjort store og små reparasjoner og forbedringer.

Båtlaget er et møtepunkt for personer med ulik bakgrunn og kultur, der målet er å skape et godt sosialt samhold. Alle medlemmer mottar medlemsavisen "Dragsuget". Medlemsavisen og lagets webside er et samlingspunkt der en finner informasjon om båtlaget, segling og friluftsliv på kysten.

Medlemskap er en forutsetning for å delta på sommerseglassen. Utenom båtlagets egne seglturer er det mulig for andre å leie Braute.

Båtlaget Braute er medlem av studieorganisasjonen Studieforbundet Kultur og Tradisjon. Sommerturene og dugnadene er organisert som kurs, der det er en kursleder som har ansvar for at alle får opplæring.



Braute i Gåsvær, Nordland. Foto: Ivar Svare Holand

Friluftsliv på kysten

Hver sommer arrangerer båtlaget segltur med Braute, først og fremst i Norden. Turene går til ulike steder fra år til år. Hittil har Braute seilt langs norskekysten sør for Tromsø, svenskekysten, finskekysten og deler av kysten av Danmark.

Turene passer for alle som vil oppleve naturen på kysten. I en båt uten motor kommer vi nært innpå vær, vind og strøm. Vi må lære oss å utnytte naturkreftene slik at vi kommer oss trygt fram. Alle får opplæring i seiling, roing, navigasjon, sjømannskap og alt det andre som preger hverdagen på en slik tur. Ellers har de fleste noe å bidra med, og kunnskaper som andre kan få glede av undervegs.

Braute har plass til 12 personer. På turer vil det alltid være godkjent høvedsmann og bestmann om bord. Til besetningen forøvrig stilles det ingen krav om tidligere seglerfaring.

Det er ikke anledning til å ta med hund om bord i Braute.

Vanligvis skjer mannskapsbytte på lørdager, på steder der det er mulig å komme til med offentlig kommunikasjon.

Enkelte uker er det barn med, andre er det bare voksne. Det varierer hvor lange etappene er.



Gøy å stå i utkikken når det går unna! Foto: Magne Gilberg.

Uten back-up og time-out

Å ta seg fram på sjøen med en relativt stor ro- og seglbåt, uten motor, er krevende. Men vi kan stort sett legge opp til hva slags utfordringer vi ønsker. Tidlig i uka, når mannskapet er ferskt og lite øvd, er det ofte greit å legge lista litt lavt. Etter hvert som vi blir samkjørte og trente kan vi klare mer vind, utfordrende navigering og roing

Enkelte ganger er det å komme seg fram som står i fokus. Da er det om og gjøre å utnytte flest mulig timer med vind. Andre ganger fører vinden oss dit vi vil. Noen ganger blir det nattseilas, andre ganger må vi ro i noen timer for å komme til målet vårt. Noen ganger får vi fine kvelder med bål i fjæra, solrike og stille dager med bading fra båten. Andre dager er det mye vind, regn, kaldt og dårlig sikt. Det er umulig å forutsi hvordan en ukes tur med Braute blir, og det er noe av det beste med en slik tur.



Natt-roing ved Dønna, Nordland. Foto: Olai Mostad

Sikker ferd

I Braute har det alltid vært lagt vekt på sikkerhet. Dette gjelder både den passive sikkerheten i form av utstyr som kan hjelpe oss i nødsituasjoner, men også en aktiv sikkerhet i forma av erfarne folk i mannskapet, godt sjømannskap og trening undervegs på turen. Erfaring viser at sikkerheten ligger for en stor del i ferdighetene til dem som er om bord. Derfor er det viktig med opplæring i alle sider ved å ta seg fram med Braute.

På seglukene skal det være med godkjent høvedsmann og godkjent bestmann. Disse er godkjente av et høvedsmannsråd, oppnevnt av årsmøtet. Den som ønsker å bli høvedsmann eller bestmann må selv søke om dette til høvedsmannsrådet.

Når vi er i båten er det ofte organisert to vakter. De som er på vakt er:

- Høvedsmann: Har ansvar for båt og mannskap.
- Bestmann: "Nestsjef"
- Mannskapet ellers er:
- Skottkar: Fremst i båten med ansvar for utkikk og boline
- Halskar: Framme i båten, ansvar for halsen og signatet
- Midtromsmann (klobør): Ansvar for priar, toppseglskaut, flytte halsen.
- Skautkar: Passer skautet, evt. navigasjon og ror.

Dette er en veiledende inndeling som kan variere etter hvor mange som er på vakta, hvor trente de er osv.

Frivakta har ikke alltid helt fri. De har ansvar for matlaging og må ta et tak med årene om det skulle trenge. Dersom det er lengre roing er alle med på roinga, og en har pauser etter hvor mange som ror.

For at vi skal drive et systematisk forbedringsarbeid, og for at vi skal kunne dokumentere sikkerhetssystemet vårt overfor myndighetene, har vi utarbeidet et sikkerhetssystem i form av noen dokumenter. Formålet er å kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene:

- Beredskapsplan. Beskriver hvilke beslutninger båtlaget har tatt i saker der sikkerhet og beredskap har vært diskutert.
- Utstysliste båt. Beskriver hvilket utstyr som skal være om bord i Braute. Det er også en sjekklister som dokumenter at utstyret er sjekka og funnet i orden eller ikke.
- Informasjon til medseglere og pakkellister
- Høvedsmannsinstruks. Beskriver kva som er høvedsmannen sine oppgaver og ansvar under turer med Braute.
- Veiledning for vedlikehold. Beskriver hvordan vedlikeholdet av båten skjer.
- Skjema for feil og mangler på båt og utstyr. Dette er et verktøy for å fange opp ting som må repareres eller kjøpes nytt.
- Skjema for uønskede hendelser (avvik). Dette er et verktøy som brukes for å melde fra om hendelser som vi vil unngå. De behandles av styret og referatføres.

Dokumentene er samla i en perm i kartkista.

Forsikringa dekker skader (inntil 500 000 kroner ved invaliditet) og dødsfall (inntil 100 000). Medlemmer som ønsker å sette seg mer inn i forsikringsvilkårene kan ta kontakt med styret. Dersom du ønsker en bedre forsikringsordning (f.eks. Reiseforsikring) enn det båtlaget har, må du selv sørge for dette.

Alle deltagere har medansvar for sikkerheten, og for at turen skal bli bra for alle.



Braute tester ut silkesegl sommeren 2011. Foto: Ivar Svare Holand.

Pakking

Hva skal vi ta med oss, og hvordan skal vi pakke det? Været blir veldig viktig når en er ute i åpen båt, og plassen er begrensa. Det er viktig å holde orden på sakene sine om bord, derfor er det lurt ikke ta med alt for mye.

Sekk uten meis, vanntett bag, skipssekk el.l. er greit å pakke i. Bagasjen ligger ute. Den må tåle å bli våt, derfor må en legge en stor plastsekk inni selve sekken. Og så pakke klærne i mindre poser.

Kamera, solbriller, lykt, bok og andre ting som er kjekke å ha med kan du pakke i en mindre sekk som kan henges på en krok i løftingen.

Ull varmer selv om det er vått. Derfor er det lurt med ullundertøy, ullsokker, lue av ull osv. Vindtett jakke er nødvendig, men den nye Goretex-jakka bør du vurdere å la bli hjemme. Braute er tjærebredd og det kan forekomme at tjæra ikke er tørr overalt.

Regntøyet må være solid! Men husk også badetøy, solbriller og solkrem. Gode støvler og lettere sko er nødvendig.

Ta gjerne med eget telt. Husk også sovepose og liggeunderlag.

Kjøkkenutstyr, kopper/fat og bestikk finnes ombord.

Seilervester til voksne finnes ombord. Barn må ta med egen vest.

Informasjon om båtlaget

Båtlaget Braute gir ut et medlemsblad som heter *Dragsuget*. Det kommer tre-fire ganger i året.

På internett kan du finne båtlaget på braute.info. Båtlaget Braute er også på Facebook.

Alle dugnader og kurs annonseres på nettstedet og i *Dragsuget*. Dugnadene er en nødvendig, hyggelig og lærerik del av båtlaget!

Årsmøtet

Ei helg på høsten settes Braute på land. Da er det en stor dugnad, hvor vi setter båten opp (vanligvis) uten hjelp av maskiner. Den samme helga er det årsmøte. De som er med på dugnaden får også være med og bestemme! En viktig del av årsmøtet er å summere opp sesongen og diskutere planer for neste år. Endelig plan er det styret som fastsetter på nyåret.

Medlemmene i båtlaget bor spredt over hele Norge og Skandinavia. Mange vil ha med seg dugnaden og årsmøtet, og ofte kommer folk langvegs fra for å være med. Fest om kvelden med god mat, ville innspill og utspill gjør årsmøtet det den viktigste sosiale begivenheten i båtlaget!

